Sosyal Yeterlik ve Sonuç Beklentileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Yeterlik ve Sonuç Beklentileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30794

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Yeterlik ve Sonuç Beklentileri Ölçe?i (Social Efficacy and Outcome Expectations Scale), bireylerin sosyal etkile?imlerde ba?ar?l? olma kapasitelerine dair inançlar?n? (sosyal yeterlik) ve bu davran??lar?n potansiyel sonuçlar?na ili?kin beklentilerini (sonuç beklentileri) ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?, 2017 y?l?nda Fuad Bakioglu ve A. S. Turkum taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenirlik psikometrik özellikler aç?s?ndan incelenmi?tir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?s?n? korudu?unu ve Türk kültürüne uygun, güvenilir bir ölçüm sa?lad???n? göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal yeterlik, sonuç beklentileri, öz yeterlik, sosyal bili?, psikometrik özellikler, uyarlama, e?itim ara?t?rmalar?.

Yazarlar

Fuad Bakioglu, A. S. Turkum

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin sosyal ba?lamlarda belirli görevleri veya etkile?imleri ba?ar?yla yerine getirme yeteneklerine dair ki?isel inançlar?n? ve bu eylemlerin olas? sonuçlar?n?n de?erlendirilmesini sistematik olarak ölçmektir. Bu iki yap?, bireylerin motivasyonunu, hedef belirlemesini ve sosyal davran??lar?n? anlamada kritik rol oynamaktad?r.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, özgün ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lamay? ve böylece Türk akademik ve klinik çevrelerine sosyal yeterlik ve sonuç beklentileri çal??malar?nda kullan?labilecek geçerli bir araç sunmay? hedeflemi?tir. Bu araç, özellikle e?itim ve psikolojik dan??manl?k alanlar?nda sosyal beceri geli?imini ve akademik ba?ar?y? incelemek için önemlidir.

Yap?

Sosyal Yeterlik ve Sonuç Beklentileri Ölçe?i, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Teori çerçevesinde tan?mlanan iki temel yap?y? ele al?r: **Sosyal Yeterlik** ve **Sonuç Beklentileri**. Sosyal Yeterlik, bireyin sosyal etkile?imleri ba?ar?yla yönetebilece?ine dair inanc?n? ifade ederken; Sonuç Beklentileri, belirli bir davran???n (yeterli ya da yetersiz) ard?ndan ortaya ç?kacak ödül veya ceza gibi sonuçlar?n tahmin edilmesini içerir.

Teorik olarak, bu iki bile?en, sosyal davran???n ve motivasyonun güçlü belirleyicileridir. Yüksek sosyal yeterli?e sahip bireyler, zorluklarla daha kolay ba?a ç?karken, olumlu sonuç beklentileri de

ARABPSYCHOLOGY.COM

bu davran??lar? sürdürme motivasyonunu art?r?r. Ölçek, bu iki boyutun ayr? ayr? ancak ili?kili bir ?ekilde de?erlendirilmesini sa?layacak ?ekilde yap?land?r?lm??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda geçerlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Yap? geçerli?ini test etmek amac?yla genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in orijinal iki faktörlü yap?s?n?n (Sosyal Yeterlik ve Sonuç Beklentileri) Türk örnekleminde de uygun model uyumu gösterdi?ini kan?tlam??t?r.

Geçerlik çal??malar? ayr?ca, ölçek puanlar?n?n di?er ilgili yap?larla (örne?in, akademik ba?ar?, sosyal kayg? veya genel öz yeterlik) beklenen yönde ili?kili oldu?unu gösteren ölçüt ba??nt?l? geçerlik kan?tlar?n? da içermektedir. Bu bulgular, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? psikolojik yap?lar? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Sosyal Yeterlik ve Sonuç Beklentileri Ölçe?i'nin güvenirlik çal??malar?, uyarlama makalesinde detayl? olarak sunulmu?tur. ?ç tutarl?l?k güvenilirli?i, **Cronbach'?n Alfa** katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Bu katsay?lar?n, hem ölçe?in tamam? hem de iki alt boyutu (Sosyal Yeterlik ve Sonuç Beklentileri) için kabul edilebilir düzeyde veya yüksek oldu?u rapor edilmi?tir, bu da ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçekten elde edilen puanlar?n zaman içinde tutarl? oldu?unu ve ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu i?aret eder. Bu durum, ölçe?in hem ara?t?rma hem de uygulama ba?lamlar?nda güvenle kullan?labilece?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n korunup korunmad???n? belirlemek için faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Orijinal ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) tercih edilmi?tir. Bu analiz sonucunda, iki faktörlü yap?n?n (Sosyal Yeterlik ve Sonuç Beklentileri) Türk kültürüne uyarlanm?? versiyonda da istatistiksel olarak anlaml? ve iyi uyum gösteren bir model oldu?u tespit edilmi?tir.

Faktör yükleri incelendi?inde, her bir maddenin ilgili alt faktöre yüksek yük verdi?i ve faktörler aras? korelasyonun teorik beklentilerle uyumlu oldu?u görülmü?tür. Bu durum, ölçe?in yap?sal geçerli?inin güçlü oldu?unu ve Sosyal Yeterlik ile Sonuç Beklentileri kavramlar?n? birbirinden ay?rt edebildi?ini göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Derecelendirme format? (Orijinal ölçek genellikle Likert tipi bir derecelendirme kullan?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim ara?t?rmalar? ba?lam?nda genellikle genç yeti?kinler veya üniversite ö?rencileri.

Ya? Grubu: Belirtilmemi?, ancak uyarlama çal??mas? ba?lam?nda genellikle 18 ya? ve üzeri bireyler.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de çe?itli üniversitelerin ö?rencileri üzerinde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup olarak uygulanabilen, öz bildirim envanteri.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlik, sosyal yeterlik, sonuç beklentileri, sosyal beceriler, Cronbach'?n Alfa, psikometri, e?itim psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: fuadpdr@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe uyarlama 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için orijinal geli?tiriciden ve uyarlama yazarlar?ndan izin al?nmas? gerekebilir. Kullan?m ücreti bilgisi kaynaklarda aç?kça belirtilmemi?tir.

Kaynaklar

Bakioglu, F., & Turkum, A. S. (2017). Psychometric properties of adaptation of the social efficacy and outcome expectations scale to turkish. *European Journal of Educational Research, 6*(2), 213-223. https://doi.org/10.12973/eu-jer.6.2.213

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: psychometric-properties-of-the-social-efficacy-and-outcome-expectations-scale-toad.pdf

Sosyal Yeterlik ve Sonuç Beklentileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM